

Kúria

ítélet

Az ügy száma: Bfv.II.742/2018/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács
elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró, Dr. Gimesi
Ágnes bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2018. december 10.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás vétsége
Terhelt(ek): ...
Első fok: émi Járásbíróság 11.Bpk.1737/2014/2. végzés,
2014. december 8., tárgyalás mellőzése
Másodfok: -
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Legfőbb Ügyészség
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás vétsége miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Veszprémi Járásbíróság 11.Bpk.1737/2014/2. számú végzését megváltoztatja:
... a terheltet az ellene költségvetési csalás vétsége [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmenti.

Elrendeli a bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a terheltnek visszatérítését.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Veszprémi Járásbíróság a 2014. december 8. napján tárgyalás mellőzésével meghozott és tárgyalás tartása iránti kérelem hiányában 2015. január 13. napján jogerős 11.Bpk.1737/2014/2. számú végzésével ... terheltet költségvetési csalás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont] miatt 1 évre próbára bocsátotta, és kötelezte az eljárás során felmerült 5.080 forint bűnügyi költség megfizetésére.
- [2] A járásbíróság a végzését a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 547. § (4) bekezdése alapján részletes indokolás nélkül szerkesztette. Abban - kifogásolhatóan - a vádra nincs utalás. A Veszprémi Járási Ügyészség - iratok között elfekvő - B.846/2014/8-I. számú vádiratából azonban egyértelműen megállapítható, hogy a vád tárgyát kizárólag az egészségügyi hozzájárulás bevallásának elmulasztása és az egészségügyi hozzájárulás meg nem fizetése képezte.
- [3] A - vádiratban rögzítettel egyezően - megállapított tényállás lényege szerint a terhelt magánszemélyként 2011 évben három cégnek összesen 2.968.162 értékben fémhulladékot adott el, amiből költségei levonásával 700.000 forint jövedelme származott. Ugyanakkor nem tett eleget a 27%-os egészségügyi hozzájárulás bevallási és befizetési kötelezettségének. Ezzel 189.000 forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Legfőbb Ügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt BF.722/2018/1-I. szám alatt a terhelt javára a korábbi Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.
- [5] A Legfőbb Ügyészség indítványa szerint az Szja tv. 2012. január 1. napját megelőzően hatályban volt 58. § (8) bekezdése szerint az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelemre vonatkozó különleges szabályokat [58. § (1)-(7) bekezdés] abban az esetben nem lehetett alkalmazni, ha a vagyontárgy átruházása üzletszerűen történik. Az Szja tv. 58. § (8) bekezdése maga határozza meg, hogy az idézett rendelkezés alkalmazásában az átruházás akkor minősül üzletszerűnek, ha ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként az adólevonási joga megnyílik.
- [6] ... terhelt nem jelentkezett be szabályszerűen az általános forgalmi adó alanyaként, ilyen ténymegállapítást az irányadó tényállás sem tartalmaz, így az Szja tv. 58. §-a szempontjából a vagyonátruházás üzletszerűsége nem állapítható meg, amelynek

következtében esetében a személyi jövedelemadó megállapítása tekintetében az Szja tv. 58. § (1)-(7) bekezdéseiben található rendelkezéseket kell alkalmazni.

- [7] A vád tárgyát kizárólagosan az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos költségvetési csalás képezte. Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (Eho.) 3. §-a tételesen felsorolja, hogy a jövedelmet szerző magánszemély milyen esetekben köteles egészségügyi hozzájárulást fizetni. Figyelemmel arra, hogy az ingó vagyon átruházásából származó jövedelem nincs nevesítve, e tekintetben a terheltet mulasztás nem terheli.
- [8] A Legfőbb Ügyészség szerint felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértés nem volt megállapítható. Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria tanácsulésen a megtámadott határozatot változtassa meg és a terheltet az ellene emelt vád alól mentse fel.
- [9] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványára a terhelt és védője nem tett észrevételt.

III.

- [10] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa az alábbiak szerint alapos.
 - 1.
- [11] Az Alkotmánybíróság a 2/2016. (II.8.) AB határozat 1. pontjában megállapította, hogy a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) szabályainak - a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző - az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. KMJE jogegységi határozat alaptörvény-ellenes, ezért a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben történt közzétételére, 2014. január hó 24. napjára visszaható hatállyal megsemmisítette.
- [12] Az Alkotmánybíróság ezen határozat 2. pontjában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLV. törvény 45. § (6) bekezdése alapján elrendelte az Szja tv. szabályainak - a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző - az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. KMJE jogegységi határozat alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [13] Az Szja tv. 2012. január 1. napját megelőzően hatályban volt 58. § (8) bekezdése értelmében az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelemre vonatkozó különleges szabályokat [58. § (1)-(7) bekezdés] abban az esetben nem lehet alkalmazni, ha a vagyontárgy átruházása üzletszerűen történik. Az Szja tv. 58. § (8) bekezdése maga határozza meg, hogy az idézett rendelkezés alkalmazásában az átruházás akkor minősül üzletszerűnek, ha az ellenérték fejében történik és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként az adólevonási joga megnyílik. A terhelt nem jelentkezett be az

általános forgalmi adó alanyaként, így - figyelemmel a 2/2016. (II.8.) AB határozatban írtakra is - az Szja tv. 58. §-a szempontjából a vagyonátruházás üzletszerűsége nem állapítható meg. Ennek következtében esetében a személyi jövedelemadó megállapítása tekintetében az Szja tv. 58. § (1)-(7) bekezdéseiben található rendelkezéseket kell alkalmazni.

- [14] Minderre a Legfőbb Ügyészség is kitért, mégpedig - helyesen - azzal, hogy a jelen ügyben nem került alkalmazásra az utóbb megsemmisített jogegységi határozat.
- [15] Ennek azonban a jelen ügyben nincs semmiféle jelentősége, figyelemmel arra, hogy a vád tárgya nem a személyi jövedelemadóra, hanem az egészségügyi hozzájárulásra vonatkozó költségvetési csalás.

2.

- [16] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványát a korábbi Be. hatálya alatt - 2018. május 28. napján - nyújtotta be. Időközben, 2018. július 1. napjától hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.). A Kúria - eltérő átmenti rendelkezés hiányában - a Be. 868. § (1) bekezdése értelmében az új büntetőeljárási törvényt alkalmazta.

3.

- [17] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a korábbi Be. 416. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [18] Ezen az új büntetőeljárási törvény sem változtatott. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen [Be. 648. § a) pont] a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].
- [19] A vád alapján ítélik. A bíróság kötve van a vádhoz. A vádról döntenie kell, de a vádon túl nem terjeszkedhet. Csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (1)-(3) bekezdés - ez lényegében megegyezik korábbi Be. 2. § (1)-(4) bekezdésében foglaltakkal].
- [20] A jelen felülvizsgálat alapját képező ügyben emelt vád tárgya kétségtelenül az a mulasztásban álló cselekmény, hogy a terhelt nem vallotta be egészségügyi hozzájárulási kötelezettségét és nem fizette meg az egészségügyi hozzájárulást.
- [21] A terheltnek azonban - amint e körben a Legfőbb Ügyészség is helyesen érvel a felülvizsgálati indítványában - nem volt egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettsége.
- [22] Az Eho. 2. §-a szerint százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség terheli az adózás rendjéről szóló törvény (a továbbiakban: Art.) szerinti munkáltatót, kifizetőt (a továbbiakban együtt: kifizető) a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) szerinti belföldi magánszemélynek juttatott, a

3. § (1) bekezdésében, a belföldi magánszemélyt az általa megszerzett, a 3. § (3) bekezdésében meghatározott jövedelem után.

[23] A terhelt azonban nem tekinthető a vád tárgyává tett cselekmény idején hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (korábbi Art.) 16. § (4) és (4b) bekezdésében meghatározott munkáltatónak vagy kifizetőnek.

[24] Egyebekben pedig a Kúria egyetértett a Legfőbb Ügyészség álláspontját abban, hogy az Eho. 2012. január 1. napja előtt hatályos 3. §-a tételesen megjelölte, milyen esetekben köteles a jövedelmet szerző magánszemély egészségügyi hozzájárulást fizetni. Ezek között az ingó vagyon átruházásából származó jövedelem valóban nem volt nevesítve, következésképpen e tekintetben a terheltet mulasztás nem terhelte.

[25] Ekként a vádiratban a terhelt terhére rótt és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott végzésben rögzített tényállás szerinti cselekmény nem bűncselekmény.

Az indítvány és a döntés közös elvi tartalma

[26] Ha a vád tárgya meghatározott adónemre - a jelen esetben az egészségügyi hozzájárulásra - vonatkozó költségvetési csalás, a vádhoz kötöttség folytán csak erre az adónemre vizsgálható a terhelt büntetőjogi felelőssége.

[27] A 2012. január 1. napját megelőző jogi szabályozás szerint az ingó vagyon átruházásából származó jövedelem után a magánszemély nem volt köteles egészségügyi hozzájárulás megfizetésére.

Záró rész

[28] A kifejtettekre tekintettel a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott. A Veszprémi Járásbíróság 11.Bpk.1737/2014/2. számú végzését - a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján - megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. ... terheltet az ellene az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint büntetendő költségvetési csalás vétsége miatt emelt vád alól - mivel a felrótt cselekmény nem bűncselekmény - a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján felmentette.

[29] A Kúria a felmentés folyományaként elrendelte a bűnügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a terheltnek visszatérítését [Be. 856. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulat].

[30] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti,

hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. december 10.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő